

My, umelci a umelkyne, ktorí a ktoré sme sa rozhodli pre štafetový protest pred budovou SNG, vyhlasujeme:

1. Štafetový protest je symbolom odporu

Rozhodli sme sa pre štafetový protest, pretože sme vyčerpali všetky ostatné možnosti nadviazania dialógu so zodpovednými za stav našej kultúry. Kultúra nie je oblasť, kde možno ignorovať hlas tých, ktorí ju tvoria. Naše opakované žiadosti a požiadavky na vedenie SNG, ministerku kultúry, vládu aj prezidenta sprevádza ticho, pohrdanie alebo ignorantsť, ktoré sa pre súčasnú vládnú garnitúru bohužiaľ stali normou. My však nemôžeme ďalej nečinne sledovať, ako sa prehliada odbornosť, vízia a kontinuita a kopia sa nekompetentné rozhodnutia, ktoré ničia inštitucionálnu pamäť SNG, jej medzinárodný kredit a v konečnom dôsledku aj motiváciu mladých umelcov zostať a tvoriť na Slovensku.

2. Kultúra nie je politická hračka

Ministerstvo kultúry neprihliadlo na hlas odbornej a umeleckej verejnosti ani pri výbere vedenia SNG. Napriek výzvam na odborný a transparentný výber bol v netransparentnom procese zvolený najmenej kvalifikovaný kandidát. Ten sa navyše ocitol v konflikte záujmov z dôvodu, že jeden z členov výberovej komisie bol jeho dlhoročným spoločníkom vo firme. Vedenie ministerstva kultúry nielen že nie je schopné riadiť inštitúcie vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti. Za sedem mesiacov od odvolania Alexandry Kusej dokonca nie je schopné normálnym a nespochybniteľným spôsobom vybrať ani jedného riaditeľa či riaditeľku.

3. Vedenie rezortu kultúry sa musí zmeniť

Pohľad na úpadok významnej erbovej inštitúcie, akou je SNG, bolí. Zvlášť, ak pritom sledujeme aj neustálu snahu vedenia rezortu rozbiť všetko, čo nesie autentické kultúrne hodnoty a inštalovať namiesto nich prázdny konšpiračno-nacionalistický gýč. Predstaviteľom vládnej koalície pripomíname, že pri prebiehajúcej rekonštrukcii vlády na tento rezort, a tiež na dve stotisícové petície kultúrnej obce, zabudli. My nie a naďalej požadujeme odchod dvoch najvyšších predstaviteľov ministerstva kultúry – ministerky Marty Šimkovičovej a generálneho tajomníka služobného úradu Lukáša Machalu. Ešte skôr, ako sa pričinia o nevratné škody aj na ďalších inštitúciách, ktoré toto nekultúrne ministerstvo dnes zriaďuje.

4. SNG je pamäťou a svedomím vizuálnej kultúry

Galéria nie je len inštitúciou uchovávajúcou a prezentujúcou umelecké diela – je a musí zostať priestorom kritického myslenia, vzdelávania a diskusie o spoločnosti cez optiku umenia. Musí zostať živým organizmom formovaným umelcami, kurátormi, historikmi umenia a publikom. Jej úlohou je prepájať minulosť s prítomnosťou, ponúkať nové pohľady a rozvíjať umelecký diskurz. Odmietame, aby sa z nej stal nástroj osobných či politických záujmov nekompetentných, pomstychtivých a zlých ľudí. Stojíme za všetkými odbornými zamestnancami a zamestnankyňami SNG, ktoré boli dočasnými riaditeľmi bezdôvodne urážané a zavražďované.

5. Požadujeme transparentný výber budúceho riaditeľa/riaditeľky SNG

Od nového vedenie ministerstva kultúry očakávame, že pristúpi k skutočne otvorenej diskusii s odbornou verejnosťou. Trváme na tom, aby bol proces výberu vedenia SNG prehľadný, založený na odborných kritériách a hodnotený nezávislou komisiou. SNG si zaslúži vedenie, ktoré rozumie jej poslaniu a dokáže ju rozvíjať s rešpektom k umeniu, odbornej verejnosti a verejnému záujmu.

6. Umenie nezostane ticho

Poslaním verejných činiteľov je vytvoriť slobodné podmienky pre umeleckú tvorbu a postarať sa o jej dôstojnú podporu. Nič viac. Nesmú rozhodovať o nikoho bytí alebo nebytí, privlastňovať si inštitúcie, ani posudzovať, či práve to alebo ono umelecké dielo má byť hodné existencie či verejnej podpory, ako to robí súčasné vedenie rezortu kultúry. Umenie nás môže hladiť i provokovať. Môže nás povznášať aj deprimovať. Ak sa však štát vzdiali od hodnotovej podstaty kultúry, ak vstúpi do tvorivej slobody, sme to práve my, umelci a umelkyne, ktorí sú povinní poukázať na dôsledky a žiadať nápravu. Naše diela, naše hlasy a naša prítomnosť vo verejnej diskusii budú preto aj naďalej žiadať transparentnosť, odbornosť a rešpekt k umeniu. Nebudeme ticho. Poháňa nás presvedčenie, že kultúra je neoddeliteľnou súčasťou našej identity a budúcnosti.

Týmto manifestom a štafetovým protestom potvrdzujeme našu odhodlanosť brániť integritu Slovenskej národnej galérie a celej slovenskej kultúrnej a umeleckej scény.

Sme s vami, buďte s nami!